

WEER Te Kort Gegraven

DENEMARKEN.

Het aantal ontsluitingen in Denemarken, waar miocene mollusken verzameld kunnen worden, is de laatste jaren sterk afgenomen. Voor dat het helemaal afgelopen zou zijn, zijn mijn vrouw en ik in juni 1984 gaan kijken of er nog mogelijkheden waren.

Voor zover we hebben kunnen constateren is het alleen in de omgeving van Gram nog de moeite van een bezoek waard.

Ondanks berichten, als zou de steenbakkerij failliet zijn, blijkt de bekende groeve ten noorden van Gram nog steeds in gebruik, al verplaatst het werkfront zich steeds meer naar het zuid-westen. Te bereiken, door langs de fabriek te gaan - vlak voor het bebouwde-kom bord van Gram linksaf.

De groeve zelf ligt namelijk verborgen achter een grote vuilnisbelt.

Ontsloten is de boven-miocene Gram-klei. Plaatdelijk is erg leuk te verzamelen, echter nooit in grote aantallen.

Een praatje met de dragline-machinist wil ook nog wel eens wat opleveren, in ieder geval de mogelijkheid zijn collectie fraaie stukken uit de groeve te bewonderen. Zag daar prompt een foto van ons aller Arie Janssen.

Hij wees ons ook op de mogelijkheid in de buurt materiaal uit het fluvio-glaciaal te verzamelen.

De enige andere groeve in Zuid-Jutland waar nog in de Gram-klei kan worden verzameld, bevindt zich langs de weg naar Ribe, ca. 4 km. ten westen van Gram, waar voor de steenbakkerij van Arnum wordt gegraven. Deze groeve bevindt zich ongeveer 300-400 meter ten noorden van de weg in een laagte, enige honderden meters ten oosten van de boerderij Lundgaard. Plaatselijk is het mogelijk wat te verzamelen; de wanden zijn tamelijk steil en rijzen grotendeels op uit het water. In de buurt van het nogal smalle werkfront is het iets beter.

Ongeveer een kilometer naar het westen bevindt zich, eveneens ten noorden van de weg, een grote groeve in fluvioglaciale afzettingen, waar plaatselijk rijk mioceen schelpmateriaal is te verzamelen. Vooral met droog, zonnig weer is het simpel de schelpen uit te pikken, door het zand langs de helling te laten afstromen. Het Boven- en Midden-Mioceen zijn hier ruim vertegenwoordigd. Het verdient wel aanbeveling het materiaal zo snel mogelijk met velpon-aceton te verstevigen, daar het nogal is uitgeloozd.

Iets verder naar het westen bevindt zich aan de zuidzijde van de weg eveneens een zandgroeve, waar waarschijnlijk in valt te verzamelen, maar daar zijn we niet in geweest. Wel in de zandgroeve vlak achter de camping bij Enderupskov. We bevinden ons dan ongeveer 6 km. ten westen van Gram.

Alle andere locaties waar in het verleden fossielhoudende miocene klei werd gewonnen, komen door het stilleggen van de activiteiten niet meer in aanmerking voor verzamelaars. Ook Maade, ten oosten van Esbjerg, waar de laatste groeve is omgetoverd tot een gigantische vuilnisbelt.

Adri Burger.